

MAAVANEMA KORRALDUS

16.11.2015 nr 1-1/15/416

Viisu Lasteaia haldusjärelvalve õiendi kinnitamine

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 28 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 31.03.2015 määruse nr 15 „Haldusjärelvalve prioriteedid, temaatilise järelvalve teostamise, selle tulemuste vormistamise ja tulemustest teavitamise kord 2015/2016. õppeaastal“ § 7 lõike 1 ja § 9 lõigete 1 ja 2 alusel:

1. Kinnitan Viisu Lasteaia haldusjärelvalve õiendi (lisatud) ning teen õiendi neljandas osas nimetatud ettekirjutused.
2. Kohustan lasteaia direktorit esitama maavanemale kirjaliku aruande ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul pärast ettekirjutuse täitmise tähtaega.
3. Teen hoiatuse, et haldusjärelvalve õiendis tehtud ettekirjutuste täitmata jätmisel võib maavanem rakendada sunniraha 640 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.
4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus või vaide maavanemale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Alo Aasma

Anne Viljat 385 9661
anne.viljat@jarva.maavalitsus.ee

Saata: Haridus- ja Teadusministeerium
Roosna-Alliku Vallavalitsus
Viisu Lasteaed

I. Sissejuhatus

1. Viisu Lasteaias teostatud haldusjärelvalve alus oli Järva maavanema 04.09.2015 korraldus nr 1-1/15/317 „Haldusjärelvalve teostamine Viisu Lasteaias“.
2. Järelevalve toimus ajavahemikul 24.09.–07.10.2015.
3. Järelevalvet lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse üle teostas Järva Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektor Anne Viljat.
4. Haldusjärelvalve eesmärk oli hinnata, kuidas on igale lapsele loodud arenguks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arendav kasvukeskkond.
5. Järelevalve käigus tutvuti õppeasutuse dokumentatsiooniga ja analüüsiti selle sisu, kontrolliti Eesti Hariduse Infosüsteemis kajastatud andmeid, vesteldi lasteaia direktori, õpetajate, õpetaja abi, tugiisiku ja lastega, samuti Roosna-Alliku abivallavanema ning Roosna-Alliku Põhikooli direktori ja klassiõpetajatega, osaleti lasteaia hoolekogu koosolekul ja ümarlauas, tutvuti kasvukeskkonnaga, sh õppe- ja kasvatustegevustega.
6. Lühülevaade õppeasutusest:
 - 1) Viisu Lasteaed on Roosna-Alliku Vallavalitsuse hallatav õppeasutus;
 - 2) lasteaed tegutseb aadressil Pargi tee 6, Viisu küla, Roosna-Alliku vald, Järvamaa;
 - 3) lasteaia teeninduspiirkonnaks on Roosna-Alliku valla haldusterritoorium;
 - 4) lasteaias on üks liitühm 1,2–7aastastele lastele;
 - 5) õppeasutuses toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles;
 - 6) laste üldarv seisuga september 2015 – 16;
 - 7) pedagoogide üldarv – kolm;
 - 8) tugispetsialiste lasteaias ei ole;
 - 9) lasteasutus paikneb 40 lapsele ehitatud hoones, mis valmis 1967. a. Laste käsutuses on neli erineva suurusega ruumi;
 - 10) lasteaial on avar, liigirikka kooslusega õueala ja kaasaegsete vahenditega mänguväljak;
 - 11) kontaktid: tel 386 9836, aime.vahemets@mail.ee, lasteaia veebileht puudub.

II. Olukorra kirjeldus ja analüüs

Haldusjärelvalve teostamise eesmärk oli välja selgitada, kuidas on igale lapsele loodud arenguks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arendav kasvukeskkond.

Järelevalve seadis eesmärgiks selgitada välja

1. Kas ja mil määral arvestatakse lasteaias õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel iga lapse võimete ja vajadustega olukorras, kus tugispetsialiste kohapeal pole?
2. Kas ja mil määral arvestatakse lasteaias maakonna nõustamiskomisjoni soovitusi?
3. Kuidas toimub laste kooliks ettevalmistamine ning milline on lasteaia ja kooli koostöö?

1. Õppe- ja kasvukeskkonna kujundamine

1.1. Lasteaia põhimäärus

Vastavalt koolieelse lasteasutuse seaduse (edaspidi KLS) § 9 lõikele 1 juhindub lasteasutus koolieelse lasteasutuse seadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, teistest õigusaktidest ja oma põhimäärusest.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Viisu Lasteaia põhimäärus on kehtestatud Roosna-Alliku Vallavolikogu 30.11.2012 määrusega nr 23. Põhimäärus on kooskõlas koolieelse lasteasutuse seaduses sätestatuga.
2. Lasteasutuse põhimäärusest tulenevalt on Roosna-Alliku Vallavalitsus 12.01.2011 määrusega nr 1 kehtestanud lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra. Viisu Lasteaia teeninduspiirkonnaks on Roosna-Alliku valla haldusterritoorium. Vabade kohtade olemasolul võetakse lasteaeda lapsi väljastpoolt teeninduspiirkonda.
3. Lasteaia põhimääruse § 6 kohaselt on lasteaia tegevuse eesmärgiks võimaldada lastele alates 1,5 eluaastast kuni koolikohustuse tekkimiseni hoitu ja alushariduse omandamist. Lasteaeda on võetud nooremaid lapsi, kui põhimääruses sätestatud.
4. Lasteasutuse põhimäärus sätestab, et lasteaia personal on pedagoogid (direktor ja õpetajad), õpetajaid abistavad töötajad ja tervishoiutöötaja. Roosna-Alliku Vallavolikogu kinnitatud lasteaia personali koosseisus ei ole tervishoiutöötajat ette nähtud, mis ei ole kooskõlas lasteasutuse põhimäärusega. Otstarbekas on viia nimetatud kaks õigusakti, lasteaia põhimäärus ja vallavolikogu otsus, omavahel kooskõlla.

1.2. Lasteaia struktuur ja laste arv rühmas

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 6 lõike 1 kohaselt moodustab lasteasutuse direktor vastavalt vajadusele ja võimalusele söime- ja aiarühmad. KLSi § 7 lõikes 1 sätestatu kohaselt on liitrühmas kuni 18 last.

KLSi § 6 lõike 5 kohaselt võib valla- või linnavalitsus lasteasutuse direktori ettepanekul moodustada lasteasutuses vastavalt vajadusele sobitusrühmi, kuhu kuuluvad erivajadusega lapsed koos teiste lastega.

KLSi § 7 lõike 3 kohaselt on sobitusrühmas laste suurim lubatud arv väiksem kui teistes rühmades, arvestades, et üks erivajadusega laps täidab kolm kohta.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Vastavalt Viisu Lasteaia põhimäärusele on lasteasutuses moodustatud üks liitrühm.
2. 2015/2016. õa alguses oli rühma koosseisus 16 last, seega on laste arv rühmas kooskõlas koolieelse lasteasutuse seaduses sätestatuga.
3. Lasteaias on üks arengulise erivajadusega laps. Sobitusrühma ei ole moodustatud, kuid laste arvu puhul rühmas arvestatakse, et üks erivajadusega laps täidab kolm kohta.

1.3. Lasteaia personal

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 20 lõike 1 kohaselt määrab lasteasutuse personali koosseisu lasteasutuse direktor, lähtudes valdkonna eest vastutava ministri määrusest, milleks on haridus- ja teadusministri 11.09.2015. a määrus nr 42 „Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis“.

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 20 lg 6 sätestab, et lastele turvalise kasvukeskkonna tagamise eesmärgil lähtub lasteasutuse personali töökorraldus põhimõttest, et kogu rühma töötaja jooksul on õppe- ja kasvatusalal töötav isik või õpetajat abistav töötaja liitrühmas kuni üheksa lapse kohta.

Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded on sätestatud haridusministri 26. augusti 2002. aasta määrusega nr 65 „Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“.

Järelevalve käigus selgitati välja

1. Viisu Lasteaia töötajate koosseisu ei ole kinnitanud mitte direktor, vaid Roosna-Alliku Vallavolikogu 28.02.2013 otsusega nr 8, mida muudeti 24.09.2015 otsusega nr 21. Vastavalt vallavolikogu 28.02.2013 otsusele on lasteasutuses loodud direktori ametikoht, 1,5 õpetaja, 0,25 muusikaõpetaja ning üks õpetaja abi ametikoht. Vallavolikogu 24.09.2015 otsusega nr 21 lisati Viisu Lasteaia töötajate koosseisu tugisiku ametikoht koormusega 1,0. Alates 2015/2016. õppeaastast on Viisu Lasteaias likvideeritud 0,5 ak suurune õpetaja ametikoht, mis vallavolikogu 24.09.2015 otsuses ei kajastu.
2. Viisu Lasteaia personali koosseisus ei ole loodud tugispetsialistide ametikohti. Roosna-Alliku Vallavolikogu 24.09.2015 otsuse kohaselt loodi Roosna-Alliku Põhikoolis psühholoogi ja lasteaias logopeedi ametikoht eesmärgiga võimaldada logopeedilist ja psühholoogilist teenust ka Viisu

- Lasteaias. Haldusjärelevalve teostamise ajal täideti psühholoogi ametikoht, logopeedi ametikoht on täitmata.
3. Arvestades liitühma koosseisu, on lasteasutuse personali koosseis viidud miinimumini. Positiivne on tugiisiku ametikoha loomine, mis suurendab laste turvalisust, kuna rühmas on täiendavalt üks õpetajat abistav töötaja.
 4. Lasteaia direktori kvalifikatsioon vastab haridusministri 26. augusti 2002. aasta määrusega nr 65 „Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele, kuna juhil on kõrgharidus, pedagoogilised ja juhtimiskompetentsid. Muusikaõpetaja kvalifikatsioon vastab määrusega nr 65 kehtestatud nõuetele, kuna töötajal on kõrgharidus ja pedagoogilised kompetentsid. Rühmaõpetajal on keskeriharidus ning läbitud 320-tunnise eelkoolipedagoogika kursuse. Direktor hindas töötaja kvalifikatsiooni haridusministri 26. augusti 2002. aasta määrusega nr 65 kehtestatud nõuetele vastavaks ja sõlmis temaga tähtajatu töölepingu.
 5. Lasteasutuse arengukavas kajastub muu hulgas ka personali arendamise strateegia, mille kohaselt kindlustatakse igale õpetajale viie aasta jooksul 160 tunni ulatuses täienduskoolitusi. Personali koolitusprioriteetide hulgas on probleemsete lastega toimetulek, samuti töökeskkonna turvalisus, millega toetatakse eakohase, turvalise, positiivselt mõjuva ning arendava kasvukeskkonna loomist.
 6. Arengukava tegevuskavas koolitusi täpsemalt ei planeerita, samuti ei kajastu koolitused õppeaasta tegevuskavas. Üldjuhul valitakse koolitusi vastavalt lasteaeda saabunud koolitusinfole ja personali võimalustele koolitustel osaleda. Lasteasutuse juht on loonud töötajatele võimalusi tutvuda maakonna lasteasutuste tööga, et osa saada parimatest praktikatest. Erinevaid võimalusi enesetäiendamiseks on pakkunud lasteaiaõpetajate aineseksiooni tegevuses osalemine ning alushariduse konverentsid.
 7. Väheste personali koosseisuga lasteaias on õpetajal keeruline töölt eemal viibida ning see raskendab koolitustest osavõttu. Haldusjärelevalve ajal lasteasutuses töötanud kolmest pedagoogist oli viie aasta jooksul läbinud 160 tundi koolitusi üksnes 320-tunnisel kvalifikatsioonikursusel osalenud õpetaja. Ehkki 01.09.2015 kehtima hakanud õpetajate koolituse raamnõuded ei kohusta õpetajaid enam läbima viie aasta jooksul 160 tunni ulatuses täienduskoolitusi, on siiski vajalik luua õpetajatele võimalused professionaalseks arenguks ning kujundada inspireeriv ja innovaatiline hoiak, mille kaudu kasutada omandatud teadmisi ja oskusi parimal moel iga lapse arengu toetamiseks.

1.4. Lasteaia töökorraldus

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 19 lõike 2 alusel otsustab lasteasutuse lahtioleku aja valla- või linnavalitsus, lähtudes hoolekogu ettepanekust.

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 20 lg 6 sätestab, et lastele turvalise kasvukeskkonna tagamise eesmärgil lähtub lasteasutuse personali töökorraldus põhimõttest, et kogu rühma töötaja jooksul on õppe- ja kasvatusalal töötav isik või õpetajat abistav töötaja liitühmas kuni üheksa lapse kohta.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Roosna-Alliku Vallavalitsus ei ole Viisu Lasteaia lahtioleku aega otsustanud, kuigi sellekohane säte on olemas ka Viisu Lasteaia põhimääruses (§ 3 lg 2).
2. Lasteaed on avatud tööpäeviti 7.00–17.30. Suveperioodil on lasteaed ühe kuu jooksul suletud.
3. Direktor viibib rühmas ühe terve nädalapäeva ja neljal päeval hommikuse aja kuni õppetevuste alguseni. Õpetaja viibib rühmas kahel päeval nädalas 8.30–17.30, kahel päeval 9.00–17.30. Muusikategevused viiakse läbi ühel päeval nädalas. Ühel päeval nädalas saavad lapsed osaleda tantsutunnis, mille viib läbi juhendaja väljastpoolt lasteaeda.
4. Õpetaja ja õpetaja abi tööülesanded, õigused ja vastutus on fikseeritud ametijuhendites. Ametijuhendiga on õpetajale pandud vastutus iga lapse elu ja tervise eest. Õpetaja abi ametijuhendis on muude ülesannete kõrval sätestatud ka õpetaja abistamine õppetevuste läbiviimisel ja majasisestel üritustel, mis toetab eakohase, turvalise ja arendava kasvukeskkonna loomist ning laste individuaalsete vajaduste arvestamist.
5. Alates 2015/2016. õa arvatakse direktori tööaja hulka 17 tundi nädalas vahetut õppe- ja kasvatusööid lastega. Direktori ülesandeks on muu hulgas ka 6–7aastaste laste kooliks ettevalmistamine.

6. Haldusjärelevalve teostamise ajal alustas lasteaia tööd tugiisik, kelle ülesandeks on toetada arengulise erivajadusega last. Tugiisiku tööaeg on 30 tundi nädalas.
7. Järelevalve käigus ilmnis, et lastel oli võimalik liikuda terve lasteaia piires, seda nii õpetaja organiseeritud õppetegevuste vahel kui ka vabategevuste ja mängu ajal. Kuna liitühma koosseisus on lapsi alates 1,2 eluaastast, võib olemasoleval personalil tekkida raskusi laste turvalisuse tagamisega.

1.5. Lasteaia arengukava

Vastavalt koolieelse lasteasutuse seaduse § 9¹ lõikele 1 koostab lasteasutus koostöös hoolekogu ja pedagoogilise nõukoguga lasteasutuse järjepideva arengu tagamiseks lasteasutuse arengukava, lõike 2 kohaselt määratakse arengukavas lasteasutuse arenduse põhisuunad ja -valdkonnad, tegevuskava kolmeks aastaks ja arengukava uuendamise kord, lõike 3 kohaselt toimub arengukava kinnitamine lasteasutuse pidaja sätestatud korras ning lõike 4 kohaselt korraldab lasteasutuse pidaja arengukava avalikustamise avaliku teabe seaduse alusel lasteasutuse tegevuse kajastamiseks peetaval veebilehel (edaspidi *lasteasutuse veebileht*).

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Viisu Lasteaed on koostöös hoolekogu ja pedagoogilise nõukoguga koostanud lasteasutuse järjepideva arengu tagamiseks lasteasutuse arengukava. Vastavalt lasteaia põhimääruse § 7 lõikes 4 sätestatule on Roosna-Alliku Vallavolikogu kinnitanud 28.03.2013 määrusega nr 11 Viisu Lasteaia arengukava aastateks 2013–2017. Kuna Viisu Lasteaial puudub oma veebileht, on arengukava avalikustatud Roosna-Alliku valla veebilehel.
2. Arengukavas esitatakse lasteaia hetkeolukorra analüüs, eesmärgid ja tegevused viieks aastaks ning arengukava uuendamise kord. Suure osa arengukava mahust moodustavad lasteaia ajaloo ja hetkeolukorra kirjeldus ning töökeskkonna SWOT-analüüs. Arengukava tegevuskavas kajastuvad lasteaia visioon, missioon, arengu põhimõtted, eesmärgid ja tegevused. Arengukava sisaldab tegevusi töökeskkonna parendamiseks, asutuse juhtimiseks ja arendamiseks, personali arendamise strateegiat, tegevusi haridusalase töö arendamiseks (õppe- ja kasvatustöö), koostööd huvigruppidega.
3. Füüsilise kasvukeskkonna parendamiseks on planeeritud konkreetsed tegevused ja määratud aeg nende teostamiseks, samas õppe- ja kasvatustegevus ning koostöö huvigruppidega on arengukavas kajastatud üldsõnaliselt (nt laste individuaalsusega arvestamine, töötajate töötingimuste parendamine, rühmaruumide kujundamine, projektis osalemine jms). Huvigruppidega koostöö osas ei ole planeeritud tegevusi ajaliselt ega määratud ka vastutajaid.
4. Lasteaia arengukava uuendamise kord näeb ette, et arengukava elluviimist hinnatakse üks kord aastas ning arengukava elluviimisele annab hinnangu hoolekogu ja pedagoogikanõukogu. Pedagoogilise nõukogu ja hoolekogu koosolekute protokollides puuduvad tõendid selle kohta, et 2013/2014. õa ja 2014/2015. õa oleks arengukava elluviimist arutatud.
5. Lasteaia ei ole kindlaid kokkuleppeid lasteaia põhiväärtuste, visiooni ega eripära osas. Nii on erinevates dokumentides sõnastatud erinevalt lasteaia visioon ja põhiväärtused (arengukavas – lasteaia arendamise põhimõtted).
6. Lasteaia sisehindamise aruandes nimetatakse lasteaia eripärana keskkonnakasvatust, kuid lasteaia arengukavas antud eripära esile ei tule ja sellest tulenevaid tegevusi ei planeerita. Lasteaia asukoht koos ümbritseva looduskeskkonnaga loob vajalikud eeldused keskkonnakasvatuse läbiviimiseks, et kujundada sellest lasteaia oma nägu.

1.6. Pedagoogilise nõukogu tegevus

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 22 lõike 6 kohaselt kuuluvad pedagoogid lasteasutuse pedagoogilisse nõukogusse, mille ülesanne on lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse analüüsimine ja hindamine ning direktorile, hoolekogule ning valla- või linnavalitsusele õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks ettepanekute tegemine.

Järelevalve käigus selgitati välja

1. Viisu Lasteaia pedagoogiline nõukogu koosneb kolmest pedagoogist. Pedagoogilise nõukogu töösse on kaasatud ka õpetaja abi. Pedagoogiline nõukogu tegutseb õppeaastaks koostatud tööplaani alusel.
2. Haldusjärelevalve käigus vaadeldi kolme viimase õppeaasta koosolekute protokolle, millest selgub, et koosolekud on toimunud regulaarselt – viis korda õppeaastas. Pedagoogiline nõukogu on arutanud, kuidas korraldada erinevaid üritusi, nagu lasteaedade spordipäev, söbrapäev, laste ujumine, lasteaia juubel jne, samuti suvist töökorraldust ja koostööd huvigruppidega, vähem on protokollides tõendeid õppe- ja kasvatustegevuse analüüsimise kohta. Vastavalt KLSi § 22 lõikele 6 on lasteaia pedagoogilise nõukogu ülesanne õppe- ja kasvatustegevuse analüüsimine ja hindamine ning direktorile, hoolekogule ning valla- või linnavalitsusele õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks ettepanekute tegemine. Lasteaia tegevuse korraldamise aruteludeks sobivad oma operatiivsuse tõttu paremini töökoosolekud või infominutid.
3. Pedagoogilise nõukogu koosolekute protokollid annavad lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse kohta vähe informatsiooni. Protokollidele ei ole lisatud õppeaasta analüüsi ega muid dokumente, mis kajastaksid lähemalt õppe- ja kasvatustegevuse tulemusi. Nii näiteks loeti 2013/2014. õa kordaläinuks, kuid samas hinnati õppe- ja kasvatustöö tulemused rahuldavaks. Protokollist ei selgu, millistel analüüsidel hinnang põhineb.
4. Koosolekute protokollide põhjal on lasteaias iga õppeaasta alguses püstitatud üldeesmärk, õppeaasta lõppedes on tehtud lasteaia tegevusest kokkuvõtteid. Õppeaasta üldeesmärke on otstarbekas hoida fookuses õppeaastaringelt ning jälgida edusamme ja probleeme eesmärkide saavutamise protsessis.
5. Lasteaia sisehindamise aruandes on välja toodud parendusvaldkondi, mis sisult pidanuksid kuuluma pedagoogilise nõukogu pädevusse, kuid mille kohta pedagoogilise nõukogu koosolekute protokollides tõendeid ei leidu (nt „Lähtuvalt sisehindamise tulemustest hinnata arengukava tegevuskava ja teha muudatusettepanekud“, „Pedagoogilisel personalil hinnata lasteaia uue õppekava tulemuslikkust, teha täiendusi ja parandusi“).
6. Pedagoogilise nõukogu koosolekute protokollimine vajab parendamist. Haldusjärelevalve käigus tehti asutuse juhile ettepanek lisada koosolekute protokollidele asjakohased lisad, analüüsid jmt, kajastada protokollides lühidalt sõnavõttude sisu. Samuti juhiti direktori tähelepanu vajadusele lähtuda pedagoogilise nõukogu otsuste vormistamisel haldusmenetluse seaduses sätestatust.

1.7. Koostöö huvigruppidega

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 24 lõike 1 kohaselt on hoolekogu alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele, ning teha sellesuunalist koostööd lasteasutuse personaliga. KLSi § 24 lõike 2 kohaselt kuuluvad lasteasutuse hoolekogusse õpetajate esindaja, iga rühma vanemate esindaja ja valla või linna esindaja.

Järelevalve käigus selgitati välja

1. Roosna-Alliku Vallavalitsus kinnitas Viisu Lasteaia hoolekogu koosseisu 23.09.2015 korraldusega nr 187. Hoolekogusse kuuluvad lasteaia õpetajate, lastevanemate ja Roosna-Alliku valla esindaja – seega on hoolekogu koosseis kooskõlas koolieelse lasteasutuse seaduses sätestatuga.
2. Uue koosseisuga hoolekogu tuli esimest korda kokku haldusjärelevalve teostamise ajal. Eelnevalt oli hoolekogu töös peaaegu aastane paus. Lasteaia juhi selgituste kohaselt ei leidnud valla esindaja aega hoolekogu töös osaleda, mille tõttu see soikus.
3. Olemasolevatest hoolekogu koosolekute protokollidest nähtub, et hoolekogu on täitnud tema pädevuses olevaid ülesandeid: kuulunud ära direktori aruande lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevusest ning majandamisest, arutanud lasteasutuse eelarvet, lasteaedade maakondliku spordipäeva organiseerimist, osalemist lasteaedade piirkondlikul laulu- ja tantsupeol, ujumise korraldamist, laste vähese kohalkäimise põhjusi.
4. Lisaks hoolekogu koosolekutele korraldatakse lasteaias üks kord õppeaastas lastevanemate koosolekuid, kus antakse ülevaade lasteaia hetkeolukorrast, õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest ja korraldusest, olulisematest üritustest, tutvustatakse lasteaia dokumente (viimati 17.09.2015 lasteaia kodukorda), valitakse vanemate esindaja hoolekogusse.

5. Lasteaial on hea koostöö lastevanematega, kes osalevad aktiivselt lasteaia tegevuses – aitavad tagada lasteaia territooriumi heakorda ja mänguväljaku turvalisust, hoolitseda aiamaa eest, kus kasvatatakse lasteaia tarbeks köögivilja ja kartulit. Lastevanemaid kaasatakse lasteaia üritustesse, nagu rahvakalendri tähtpäevade tähistamine, kevadpidu, sportlikud ettevõtmised jne. Vanemad aitavad korraldada transporti teatrietendustele ja on abiks ujumisel. Laste individuaalsete vajaduste ja võimete väljaselgitamine toimub koostöös vanematega. Selleks kasutatakse meetodeid on vestlused, küsitlused, arenguvestlused.
6. Lastevanemate teavitamiseks on lasteaias olemas väike infostend, kuid peamiselt kasutatakse suulist infovahetust. Lasteaial ei ole veebilehte, mille abil teavitada vanemaid lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse olulisematest dokumentidest, nagu arengukava, õppekava, õppeaasta tegevuskava, kodukord, päevakava jne. Lastevanemate algatusel loodi Facebook'i rühm, mis võimaldab edastada teateid ja fotosid. Lastevanemate ja teiste huvigruppide paremaks teavitamiseks on vajalik luua asutuse veebileht.
7. Viisu Lasteaial on hea koostöö Roosna-Alliku Vallavalitsuse ja valla allasutustega. Roosna-Alliku vald on vastavalt võimalustele investeerinud lasteaia füüsilise keskkonna parendamisse, laste turvalisuse tagamisse. Ekskursioonide, teatrikülastuste ja muude ürituste tarvis saab lasteaed kasutada valla bussi. Lastevanemate poolt kaetavat osa on püütud hoida võimalikult madalana – see on 10 eurot. Laste toidupäeva eest tasub vanem 0,83 eurot päevas, mis on saavutatud tänu oskuslikule majandamisele (omakasvatatud kartul, puu- ja juurviljad). Eelnimetatud soodustused suurendavad laste võimalusi alushariduse omandamiseks lasteasutuses.
8. Hea koostöö kohaliku rahvamaja ja raamatukoguga annab võimaluse siduda õppe- ja kasvatustegevus kodukoha inimeste ning eesti kultuuri- ja rahvatraditsioonidega, samuti anda lastele erinevaid kogemusi (liikumistegevused rahvamaja saalis, ettelugemised raamatukogus, erinevad üritused jne).

1.8. Laste kasvukeskkond ja tervise edendamine

Sotsiaalministri 24.09.2010 määruse nr 61 „Tervisekaitseõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale“ § 8 lõike 1 kohaselt loob lasteasutuse personal lasteasutuses füüsilise ja psühhosotsiaalse keskkonna, mis on ohutu, turvaline ja pakub lastele erinevaid mängu-, õpi- ja loovtegevuse ning kehalise aktiivsuse edendamise võimalusi, § 5 lõike 1 kohaselt määratakse lasteasutuse arengukavas ja tegevuskavas kindlaks tervise edendamise eesmärgid ja tegevused, lähtudes lasteasutuse keskkonna riskianalüüsi ja sisehindamise tulemustest ning õppekavast, kusjuures riskianalüüs võib olla sisehindamise osa.

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 23 sätestab tervishoiutöötaja tööülesanded laste tervise jälgimisel.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Lasteaias on loodud ohutu, turvaline, erinevaid mängu-, õpi- ja loovtegevuse ning kehalise aktiivsuse edenemise võimalusi pakkuv kasvukeskkond. Lasteasutuse turvalisust tõendab lasteaias koostatud riskianalüüs. Lasteaia arengukavasse planeeriti riskianalüüsist tulenevalt üks oluline tegevus – parkla rajamine. 2015/2016. õa ei ole parkla rajamine enam päevakorral. Ohte laste turvalisusele hinnatakse igapäevase õppe- ja kasvatustegevuse käigus. Suurt tähelepanu pööravad töötajad mänguväljaku ja selle atraktsioonide turvalisusele: ohuolukorra ilmnmisel informeeritakse sellest kohe töötajat, kes ohu likvideerib, või suuremate probleemide korral lasteasutuse pidajat.
2. Laste füüsilist kasvukeskkonda on viimastel aastatel oluliselt parendatud – vahetatud lasteaia aknad-uksed, paigaldatud maaküte ja häiresüsteem, renoveeritud rühmaruum, kaasajastatud mänguväljak koos atraktsioonidega, ehitatud piirdeaed. Laste kasutada on suur õueala, kus on mänguväljak ja võimalused liikumistegevusteks. Turvalisuse tagamiseks on töötajaid instrueeritud, et lapsi ei jäetaks hetkekski järelevalveta. Lasteaia õueala suurust (362 m² lapse kohta) ja personali koosseisu arvestades ei ole see lihtne ülesanne. Laste tervise edendamiseks toimub võimalikult palju tegevusi õues. Selleks on olemas mängu- ja spordivahendid, kohalikul külaseltsil saab laenutada jalgrattaid ja rulluiske. Lastele võimaldatakse naaberlasteaias ujumistunde.

3. Õppe- ja kasvatustegevused toimuvad esteetilises ja turvalises keskkonnas, kus lastel on võimalik tegutseda üksi või koos kaaslastega. Laste kasutada on avar rühmaruum, magamis-, õppimis- ja liikumistegevuste tuba. Keskmiselt on iga lapse kohta 11,7 m², mis toetab turvalise psühhosotsiaalse keskkonna kujundamist.
Kasvukeskkonda kujundades arvestab personal, et liitrühma puhul on tegemist erinevas vanuses lastega, kellel on erinevad vajadused. Kujundatud on erinevaid tegevusnurki, kus on mängu- ja õppevahendeid eri vanuses lastele. Lastel on võimalus teha valikuid ja tegutseda vastavalt oma fantaasiale.
4. Õppe- ja metoodilised vahendid on süstematiseeritud vastavalt õppe- ja kasvatustegevuse valdkondadele. Töötajad hindavad lasteaia varustatust õppe- ja mänguvahenditega üldiselt heaks. Vastavalt asutuse rahalistele võimalustele muretsetakse õppe- ja mänguvahendeid juurde. Puudust tuntakse vahenditest, mille abil arendada erivajadusega lapsi, samuti väiksematele lastele mõeldud liikumistegevuste vahenditest.
5. Kaasaegse õpi- ja kasvukeskkonna lahutamatuks osaks on infotehnoloogilised vahendid, mis võimaldavad mitmekesistada õppe- ja kasvatustegevusi. Viisu Lasteaia rühmaruumis ei ole arvuvi kasutamise võimalust ning lasteaia ainuke arvuti on vananenud. IT-vahendite olukord ei võimalda neid õppe- ja kasvatusprotsessis aktiivselt kasutada ega toeta iga lapse arenguks vajaliku eakohase, positiivselt mõjuva ning arendava kasvukeskkonna loomist.
6. Lasteasutuse personal on loonud lasteaia psühhosotsiaalse keskkonna, mis arvestab iga lapse eripära. Haldusjärelevalve käigus toimunud rühma tegevuste vaatlustest ilmnes, et personal kujundab läbi erinevate õppe- ja kasvatustegevuste lastes hoolivust, sõbralikkust ja sallivust, õpetades märkama ja abistama nõrgemat. Omavahelised suhted rühmas olid valdavalt sõbralikud, kaaslastega arvestati, suuremad lapsed abistasid väiksemaid. Üksikud erimeelsused laste vahel lahendas personal kiiresti.
7. Laste heaolu ja turvatunde väljaselgitamiseks viiakse nii laste kui ka vanemate seas läbi küsitlusi ja arenguevestlusi. Äramärkimist väärib asjaolu, et lastele on loodud võimalus avaldada oma mõtteid ja tundeid, mis loob eeldused laste arengut toetava turvalise psühhosotsiaalse keskkonna kujundamiseks, aga samuti õppe- ja kasvatustegevuste mitmekesistamiseks.
8. Sotsiaalministri 24.09.2010 määruse nr 61 „Tervisekaitsenõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale“ § 5 lõike 1 kohaselt määratakse lasteasutuse arengukavas ja tegevuskavas kindlaks tervise edendamise eesmärgid ja tegevused. Lasteaia arengukava tervise edendamise valdkond jääb üldsõnaliseks: puuduvad konkreetsed tegevused, tähtajad ja vastutajad. Lasteaia õppekavas sätestatakse terviseõpetuse ning liiklusõpetuse korraldus ja temaatika.
9. Viisu Lasteaia personali koosseisus ei ole tervishoiutöötajat. Lasteasutuse juhi selgituste kohaselt jälgib laste tervist rühma personal, õpetaja abi on läbinud esmaabikoolituse. Laste toitlustamisega seotud küsimused, nagu menüü ja toidu kalorisaldus, lahendatakse direktori ja lasteaia koka koostöös. Kokk on läbinud toiduhügieeni koolituse.
Kuna lasteasutuses puudub tervishoiutöötaja, siis vanemaid ja pedagooge lapse tervisega seotud küsimustes ei nõustata.
10. Veterinaar- ja Toiduameti, Päästeameti ning Terviseameti teostatud kontrolli käigus ei ole Viisu Lasteaiale ettekirjutusi tehtud, mida tõendavad vastavate ametkondade järelevalveaktid.

1.9. Sisehindamine

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 24² lõike 1 kohaselt viiakse lasteasutuses läbi sisehindamist, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteasutuse järjepidev areng, selgitades välja lasteasutuse tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse arengukava tegevuskava, lõike 2 kohaselt kehtestab sisehindamise korra lasteasutuse direktor ning lõike 3 kohaselt koostab lasteasutus sisehindamise aruande vähemalt üks kord kolme õppeaasta jooksul. Aruanne kooskõlastatakse lasteasutuse pidajaga ja hoolekoguga, selle kinnitab lasteasutuse direktor.

Järelevalve käigus selgitati välja

1. Viisu Lasteaia direktor on 16.09.2006 kehtestanud sisehindamise korra, kus fikseeritakse hindamisprotsessis osalejad ning andmete kogumise meetodid. Vastavalt sisehindamise korrale vormistatakse sisehindamise tulemused kirjaliku aruandena iga kolme aasta järel.
2. Viimane sisehindamise aruanne koostati 2010. aastal ja see käsitles õppeaastaid 2007/2008 kuni 2009/2010. Pärast 2010. aastat ei ole sisehindamise aruannet koostatud, mis ei ole kooskõlas KLSi § 24² lõikega 3. Aruanne kooskõlastati lasteasutuse hoolekogu ja pedagoogilise nõukoguga. Roosna-Alliku Vallavolikogu kooskõlastas sisehindamise aruande 17.02.2011 ning direktor kinnitas selle 18.02.2011. Lasteaia nõustati sisehindamise küsimustes mais 2011.
3. 2010. a koostatud sisehindamise aruande põhjal valmis lasteasutuse arengukava aastateks 2013–2017. Sisehindamise aruande kinnitamisest kulus arengukava vastuvõtmiseni kaks aastat. 2013. a oleks lasteaed pidanud koostama uue sisehindamise aruande, et selle tulemusi kasutada arengukava tegevuskava sisendina.
4. 2010. a koostatud sisehindamise aruandes analüüsitakse lasteasutuse eestvedamist ja juhtimist, personalijuhtimist, koostööd huvigruppidega, ressursside juhtimist, õppe- ja kasvatusprotsessi. Aruandes esitatud parendusvaldkonnad loovad head eeldused arengukava tegevuskava ja õppeaasta tegevuskava koostamiseks.
5. Vastavalt KLSi § 9¹ lõikele 2¹ arvestatakse arengukava tegevuskava koostamisel sisehindamise aruandes väljatoodud lasteasutuse tugevuste ja parendusvaldkondadega, seega on otstarbekas sünkroniseerida lasteaia sisehindamise aruande ja arengukava periood ning ühildada arengukava valdkonnad sisehindamise valdkondadega.
6. Lasteasutuse juht on viinud läbi mitmeid küsitlusi ja rahulolu-uuringuid nii töötajate, lastevanemate kui ka laste seas. Nagu ilmneb sisehindamise aruandest, on lastevanematele rahulolu-uuringu tulemusi tutvustatud üldkoosolekul. Viimati anti ülevaade laste ja vanemate seas tehtud küsitlusest 2015/2016. õa alguses toimunud lastevanemate üldkoosolekul. Edaspidi on otstarbekas kogutud andmeid näitlikustada, kasutada küsitluste tulemusi sisehindamises erinevate huvigruppide rahulolu väljendava mõõdikuna ning jälgida vastavaid trende aastate lõikes.
7. Sisekontrolli plaani lasteasutuses ei ole. Lasteaia direktor hindab personali pädevust õppe- ja kasvatusprotsessi jälgimise kaudu, vajadusel nõustab direktor töötajaid õppe- ja kasvatusprotsesside läbiviimise osas.
8. Lasteaia sisehindamise raames koostavad õpetajad tööanalüüsi, andes hinnangu õppeaastale ja oma tegevusele. Õppe- ja kasvatusprotsessi tulemusi analüüsides tugineb õpetaja kindlatele kriteeriumidele, mis võimaldab selgemini tajuda õppe- ja kasvatusprotsessi eesmärgi ning hinnata nende saavutatust.

2. Õppe- ja kasvatusprotsess

2.1. Lasteaia õppekava

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 16 lõike 1 kohaselt on lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorralduse aluseks lasteasutuse õppekava, mis vastab koolieelse lasteasutuse riiklikule õppekavale (edaspidi *KLRÖK*), lõike 3 kohaselt kinnitab õppekava direktor pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse.

Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava § 2 lg 4 sätestab lasteasutuse õppekava struktuuri.

Haldusjärelvalve käigus selgitati välja

1. Viisu Lasteaia õppekava on kinnitatud pedagoogilise nõukogu ettepanekul ja hoolekoguga kooskõlastatult direktori 01.09.2009 käskkirjaga nr 1. Lasteaia õppekava vastab oma struktuurilt koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas sätestatud nõuetele: esitatud on lasteasutuse liik ja eripära, õppe- ja kasvatusprotsessi eesmärgid, põhimõtted ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseni, õppe- ja kasvatusprotsessi korraldus, lapse arengu analüüsimise põhimõtted, sh korraldus, erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted, sh korraldus, lastevanematega koostöö põhimõtted, sh korraldus, õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

- Õppe- ja kasvatustegevuse sisu vajab õppekavas selgemat ja täpsemat avamist. Lasteaia õppekavas kohtab viiteid õppekava lisadele, kuid õppekava juures nimetatud dokumente ei ole.
2. Õppekavas on sätestatud liitühema töö korraldamise alused. Rõhutatakse, et tegevuste läbiviimine liitühemas on paindlik, kuid kinni tuleb pidada sellest, et iga alarühmaga saaks läbi viidud kõik ettenähtud tegevuste liigid. Õppekavas on avatud integratsiooni mõiste ja selgitatud integreerimise võimalusi. Nimetatud regulatsioonid on õpetajatele toeks ja abiks õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel ning läbiviimisel.
 3. Lasteaia õppekava kohaselt on õppimise käsituse aluseks lapsest lähtuv õpetamine ja kasvatamine, kus õppimise allikana nähakse lapse sisemist aktiivsust. Lapsest lähtuva õpetamise põhimõtte rakendamist tõendavad haldusjärelevalve käigus vaadeldud õppe- ja kasvatustegevused ning vestlused Roosna-Alliku Põhikooli pedagoogidega.
 4. Viisu Lasteaia eripära tuleneb füüsilisest keskkonnast – lasteaia õueala ja ümbritsev looduskeskkond võimaldavad läbi viia mitmekülgseid arendavaid tegevusi, kaasaegne mänguväljak loob head võimalused laste kehaliste võimete arendamiseks ja tervise tugevdamiseks, oma puu- ja köögiviljaaed annab paremad võimalused laste tervislikuks toitumiseks. Lasteaia õppe- ja kasvatusprotsess tugineb suuresti nimetatud eripärale.
 5. Lasteaia õppekava kohaselt analüüsitakse õppekava rakendumist üks kord aastas, õppekava muudatused kooskõlastatakse pedagoogilise nõukogu ja hoolekoguga iga õppeaasta alguses. Lasteasutuse direktori selgituste kohaselt on õppekava ühiselt läbi arutatud, kuid pole peetud vajalikuks õppekava muuta. Kahe viimase õppeaasta pedagoogilise nõukogu koosolekute protokollides õppekava arutelu ei kajastu.

2.2. Õppeaasta tegevuskava

Haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruse nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ § 4 lõike 1 kohaselt on lasteasutuse tegevuskava dokument, milles määratletakse lasteasutuse ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes lasteasutuse arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest, lõike 2 kohaselt määratletakse tegevuskavas lasteasutuse arengukava valdkondadest tulenevalt eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Lasteasutuses on koostatud ja direktori poolt kinnitatud õppeaasta tegevuskava, milles kajastuvad lasteaia üld- ja valdkondade eesmärgid, üleriigilised prioriteedid, üritused lastele, lasteaia personalile, lastevanematele, individuaalne töö erivajadusega lapsega, pedagoogilise nõukogu koosolekute temaatika, koostöö huvigruppidega, ressursside juhtimine. Tegevuskavas ei ole määratud tegevuste eest vastutajaid, nagu sätestatakse haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruses nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, samuti esineb umbmäärasust tegevuste tähtaegade osas.
2. Õppeaasta tegevuskava peab lähtuma lasteasutuse arengukavast, õppekavast ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest. Lasteaia tegevuskavas ei leia kajastamist paljud arengukavasse planeeritud tegevused. Näiteks on arengukavasse planeeritud lasteaia õppekava uuendamine, kuid õppeaasta tegevuskavas see ei kajastu. Kuna sisehindamise aruannet ei ole eelmiste õppeaastade kohta koostatud, tuleks tegevuskava koostamisel lähtuda eelmise õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse kokkuvõttes väljatoodud parendusvaldkondadest. Eeltoodust tulenevalt vajab õppeaasta tegevuskava suuremat sidusust lasteaia arengukavaga ning eelmise õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse tulemustega.
3. Kolme viimase õppeaasta tegevuskavade põhjal on lasteaias igaks õppeaastaks sõnastatud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid: 2013/2014. õa üldeesmärk oli võimaldada lastele arendav ja valikuid pakkuv keskkond, 2014/2015. õa üldeesmärk oli arvestada lapse isiksust, võimeid ja eakohasust. 2015/2016. õa eesmärk on sõbraliku meeskonnana toetada peret laste individuaalsel arendamisel ning kooliks ettevalmistamisel arendavas ja turvalises keskkonnas (märksõnadeks *hoolivus, sõprus, koostöö*). Nagu eeltoodust näha, on lasteaed oma tegevuse eesmärgistamisel arvestanud üleriigilisi prioriteete (lapse individuaalsuse arvestamine õppe- ja kasvatustegevuses).

4. Tegevuskava juures paistab positiivsena silma lastele mõeldud ettevõtmete rohkus – igas kuus on kolm kuni kuus üritust lastele, seda nii oma lasteaia piires kui ka lähemas ja kaugemas ümbruses. Lasteaia arendamiseks võetakse ette õppekäike (nt Paide Päästekomando, Järvamaa Muuseum, talu, naaberkool, raamatukogu jne), käiakse vaatamas teatrietendusi, osaletakse piirkonna laulu- ja tantsupeol, tähistatakse rahvakalendri tähtpäevi, viiakse läbi teemanädalaid (leivanädal, politseinädal, südamenädal, talispordinädal) ja palju muid tegevusi. Kõik tegevused aitavad luua lasteaia arengule positiivselt mõjuvat ning arendavat õppe- ja kasvukeskkonda.

2.3. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine

Koolieelse lasteaia riikliku õppekava § 7 lg 3 sätestab, et rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi eesmärgid, temaatika, õppesisu ja -tegevused. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi. KLRÕKi § 7 lõike 2 kohaselt arvestab pedagoog õppe- ja kasvatustegevuste kavandamisel lapse arengutaset, vanust ja huve.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Lasteaia õppekavas on sätestatud rühma tegevuskava struktuur, kuid sellele baseeruvat planeerimist tegelikult ei toimu. Tööplaanidest ei selgu rühma iseloomustus (rühma vanuseline koosseis, eripära, lasteaia arengulised erivajadused, individuaalsus, huvid jms), mis on vajalik lapse individuaalsete vajaduste ja võimete arvestamiseks õppe- ja kasvatustegevuses.
2. Rühmaõpetaja on planeerinud poolaasta kaupa nädalateemad ning koostanud nädalakava, milles esitatakse õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, tegevuste temaatika ja sisu, mis tulenevad lasteaia õppekavast. Osa tegevusi on planeeritud suurtele ja väikestele lastele eraldi, kuid siiski tuleb rõhutada, et eri vanuserühmade lasteaia tegevusele tuleb seada eakohased eesmärgid, et kõik lapsed saaksid eakohaselt areneda.
3. Tööplaanide koostamisel on soovitatav arvestada lisaks õppekavaga seatud eesmärkidele ka lasteaia õppeaasta üldeesmärkide ning tegevuste läbiviimiseks vajalike vahenditega. Oluline on kajastada rühma tegevuskavas ja nädalapläänides erivajadusega lastega tehtav töö, mis võimaldab õppeprotsessis tulemuslikumalt arvestada iga lapse võimete ja vajadustega.
4. Lastevanematega peetavaid arenguveestlusi ei ole rühma tasandil planeeritud, samuti ei kajastu arenguveestlused õppeaasta tegevuskavas.

2.4. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimine

Koolieelse lasteaia riikliku õppekava § 7 lõike 1 kohaselt tugineb õppe- ja kasvatustegevus rühma päevakavale, mis määrab vastavalt lasteaia eale päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, lasteaia mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Viisu Lasteaia õppe- ja kasvatustegevus tugineb lasteaia õppekavas sätestatud rühma päevakavale, kus vahelduvad õppe- ja kasvatustegevused, mäng, vabategevused ja igapäevatoimingud. Rühma päevakavasse on planeeritud ka õues viibimine koos seal läbiviidavate tegevustega ja individuaalne töö lastega.
2. Õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel lähtutakse lasteaia õppekavas sätestatud põhimõttest, milleks on lapsest lähtuv õpetamine ja kasvatamine. Direktori selgituste kohaselt arvestatakse tegevuste läbiviimisel lasteaia ealiste ja arenguliste erisustega, seetõttu on ka õppimise-õpetamise tempo suures osas individuaalne. Õppe- ja kasvatustegevuse päevikust ilmneb, et lasteaias tehakse individuaalset tööd nende lastega, kellel on raskusi riiklikus õppekavas sätestatud tulemusteni jõudmisega.
3. Haldusjärelevalve käigus vaadeldud tegevustest enamik viidi läbi kahes-kolmes alarühmas, samuti tehti lastega individuaalset tööd. Hommikuring ja muusikategevused olid tervele rühmale ühised, kuid tegevuste sisu puhul arvestati lasteaia vanust ja huvi. Õppetegevusi viis läbi õpetaja, õpetaja abi tegeles samal ajal teiste lasteaia vabategevuse või mängu organiseerimisega. Rühma ühistegevustes abistas õpetaja abi õpetajat. Muusikategevuse juures viibisid nii rühmaõpetaja kui ka õpetaja abi.

- Õppetegevuste läbiviimine erinevates alarühmades tähendas ühelt poolt suuremat lapse individuaalsusega arvestamist, teisalt suurendas see rühmaõpetaja töökoormust, kuna läbi tuli viia mitu samalaadset õppetegevust.
4. Tegevuste läbiviimiseks on lasteaias kolm ruumi, mis võimaldab lastel õppetegevustesse paremini keskenduda. Liikumistegevusteks mõeldud ruum on väike ega võimalda tervele rühmale korraga tegevusi läbi viia.
 5. Rühma vabategevuse ja mängu vaatlusest ilmnes, et lapsed on harjunud tegema valikuid, oskavad algatada loovmänge, valida lauamänge ja raamatuid, tulevad toime igapäevatoimingutega.
 6. Õuesõpet viiakse läbi nii lasteaias õuealal kui ka väljaspool lasteaeda – rühma õppe- ja kasvatustegevus seotakse kodukoha looduse, inimeste ja asutustega. Õpitavaga tutvutakse loomulikus keskkonnas. Viisu Lasteaeda ümbritsev keskkond pakub selleks häid võimalusi: staadionil saab läbi viia liikumistegevusi, pargis, veekogude ümbruses, kooli matkarajal või rabas vaadelda ja uurida loodust, lähedal asuvasse ettevõtetesse-asutustesse korraldada õppekäike.
 7. Lasteaias väärtustatakse tugevalt eesti kultuuri- ja rahvatraditsioone, mida tõendab vastavate õppe- ja kasvatustegevuste rohkus ja nende sisukus. Haldusjärelevalve teostamise perioodil toimus muusikaõpetaja eestvedamisel mihkclipäeva mängupidu. Piimanädalal tehti hommikuringis ühiselt võid, leivanädalal küpsetati koos leiba.
 8. Muusika on lasteaias igapäevaelu osa nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul. Muusika kuulamiseks ja pillimänguks on olemas vajalikud vahendid. Laste muusikaalase andekuse toetamiseks valmistatakse lapsi ette lauluvõistlusteks. Traditsiooniliselt esinevad Viisu Lasteaia lapsed paljudel valla ja küla üritustel.

2.5. Erivajadusega laste arengu toetamine

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 14 lõike 1 kohaselt loob valla- või linnavalitsus keha-, kõne-, meele- või vaimupuuetega ning eriabi või erihooldust vajavatele lastele võimalused arenemiseks ja kasvamiseks elukohajärgses lasteasutuses.

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 10 lõike 1 kohaselt loob valla- või linnavalitsus erivajadusega lapsele võimaluse käia lasteasutuses sobitus- või erirühmas.

Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava § 2 lõike 4 punkti 5 kohaselt esitatakse lasteasutuse õppekavas erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus.

Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava § 8 lõike 3 kohaselt koostavad rühma pedagoogid vajadusel koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapse individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaasta jooksul tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

Viisu Lasteaia põhimääruse § 18 lõike 2 kohaselt korraldab lasteaed lastele logopeedilised uuringud.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Roosna-Alliku Vallavalitsus on loonud kõikidele oma haldusterritooriumi lastele, sealhulgas erivajadusega lastele, võimaluse käia elukohajärgses lasteasutuses. Viisu Lasteaias on moodustatud üks liitühm, sobitusrühma ei ole moodustatud.
2. Lasteaia õppekavas on sätestatud arengulise erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus. Õppekavas kirjeldatakse erivajaduste väljaselgitamist ja lapse arengu toetamist, ühtse meeskonnana tegutsemise põhimõtteid.
Õppekava vastav säte ei sobi Viisu Lasteaiale, kuna selles on laste arengu toetamise ülesandeid pandud töötajatele, keda lasteaias tegelikult pole (juhataja asetäitja, logopeed, liikumis- ja ujumisõpetaja). Oluline on kajastada lasteaia õppekavas, millised on võimalused erivajadusega laste arengu toetamiseks antud lasteasutuses, kuidas võimaldatakse lapsele eripedagoogi ja logopeedi abi, kuidas nõustatakse lapsevanemaid lapse erivajaduse ja koolikohustuse täitmise edasilükkamise küsimustes, kuidas toetatakse lapse koolivalmidust, kellel on nõustamiskomisjoni otsusega koolikohustuse täitmine edasi lükatud.
3. Lasteaia personal selgitab lapse vaatluse ja arengu hindamise kaudu välja lapse erivajadused, kaasates sellesse protsessi vanemaid. Kui lapse arengus ilmnevad probleemid, tehakse otsus tugispetsialistide kaasamise kohta.

EHISe andmetel saab Viisu Lasteaias kõneravi kuus, eripedagoogilist abi kaks last, ühel lapsel on tugiisik. Tegelikult ei saa viis last kuuest kõneravi, kuna kohapeal spetsialist puudub ning osa vanemaid ei soovi oma lapsele logopeedilist abi. Lasteaias ei võimaldata ka eripedagoogi abi. Ühe lapse erivajadused on täpsustamisel.

4. Lasteaed teeb koostööd maakonna Rajaleidja keskusega. 2014/2015. õa viis logopeed läbi 10 lapse kõne uuringu, analüüsis laste vajadusi logopeedilise abi osas, andis töötajatele soovitusi kõne arendamiseks ning nõustas vanemaid. Logopeedi antud soovitude põhjal on pedagoogidel võimalik laste arengut toetada. Lasteaias püütakse leida ka võimalusi kaasata erivajadusega lapse arengu toetamisse tugispetsialiste; vajadusel aidatakse vanemaid transpordiprobleemide lahendamisel.
5. Lasteaia õppekavas on sätestatud individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted. Tegelikuses ei ole lasteaias seni veel ühtki individuaalset arenduskava koostatud, kuigi arenguliste erivajadustega lapsi on lasteaias olnud varem ja on ka praegu.
6. 2015/2016. õa on lasteaias üks erivajadusega laps, kellele maakonna nõustamiskomisjon soovitas õpetamist koolieelse lasteasutuse sobitusrühmas ning kellele on koostatud ka rehabilitatsiooniplaan. Logopeedi hinnangul on vajalik rakendada lapse arengu toetamiseks mitme tugispetsialisti teenust. Eripedagoogi ja psühholoogi teenust ei ole seni võimaldatud, logopeedilist abi saab laps maakonnakeskuses.
7. Haldusjärelevalve teostaja soovitusel kutsus direktor kokku ümarlaua, kus Rajaleidja keskuse eripedagoog nõustas lasteaia personali (direktor, õpetaja, lapse tugiisik) ja lapsevanemat erivajadusega lapse arengu toetamise osas.
Otstarbekas on korraldada sarnaseid kohtumisi regulaarselt – sellega toetatakse lasteaia personali ja lapsevanemat lapse arendamisel ning arengu hindamisel. Kuna lasteaias tugispetsialistid puuduvad, pole õpetajatel võimalik saada spetsiifilist nõu ega abi erivajadusega laste arengu toetamisel. Lapse individuaalseid vajadusi arvestava arengukeskkonna suudab tagada meeskond, kuhu on lasteaia pedagoogidele lisaks kaasatud eripedagoogilise, logopeedilise ja/või psühholoogilise kompetentsiga spetsialiste.
8. Lasteaia pedagoogid on läbinud mõned koolitused erivajadustega laste arengu toetamise teemal, nagu „Erivajadusega laps lasteaias“, „Erivajadusega laps lasteaia tavarühmas“, „Autismispektri häired“. Iga lapse areng sõltub tema võimetest ja vajadustest, mis võivad olla väga individuaalsed, seetõttu on lasteaias edasiste koolitusprioriteetide valikul otstarbekas seada esiplaanile personali kompetentsid laste arenguliste erivajadustega arvestamiseks.

2.6. Õppe- ja kasvatustegevuse päevikud

Haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruse nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ § 5 lõike 1 kohaselt on õppe- ja kasvatustegevuse päevik lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse dokument, milles määratletakse andmed rühma laste ja nende vanemate ning õppe- ja kasvatustegevuse kohta ühel õppeaastal.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Viisu Lasteaias on olemas rühmapäevikud. Direktor on päevikud oma allkirjaga kinnitanud.
2. Päevikusse on kantud andmed rühma laste ja nende vanemate kohta, õppeaasta eesmärgid ja põhimõtted nende täitmiseks, andmed läbiviidud õppe- ja kasvatustegevuste kohta.
3. Rühmapäeviku sissekanded annavad infot õppetegevuste tulemuslikkuse kohta, samuti on kajastatud individuaalne töö lastega.

2.7. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine

Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava § 2 lõike 4 punkti 4 kohaselt esitatakse lasteasutuse õppekavas lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus.

KLRÕKi § 24 lõike 2 kohaselt viivad pedagoogid läbi vaatlusi ning jälgivad lapsi nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes, lõike 3 kohaselt on lapse arengu hindamise aluseks eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused. KLRÕKi § 24 lõike 5

alusel otsustab lasteasutuse pedagoogiline nõukogu, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanematele lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust. KLRÕKi § 24 lõike 6 kohaselt viib pedagoog vähemalt üks kord õppeaastas lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguvestluse.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Viisu Lasteaia õppekavas on esitatud lapse arengu analüüsimise põhimõtted, sealhulgas korraldus. Peamisteks vahenditeks lapse arengu analüüsimisel ja hindamisel on arengumapp ja lapse arengu vaatluslehed. Lapse arengut iseloomustavad näidised koondatakse arengumappi. Vaatluslehti täidetakse sügisel ja kevadel. Õppeaasta lõpus fikseeritakse vaatluslehel lapse arengu kirjeldus. Arengumapid on lapsevanemaga peetava individuaalse vestluse aluseks.
2. Õppekavas on sätestatud need osised, mida arengumapp peaks sisaldama: tähelepanekud lapse tegevuse kohta (vaatlused, küsitlused), lapse mängu kirjeldused, valik laste loomingu, lapse ütlemisi, arvamusi ja sõnalist loomingu, töölehed, lastevanemate küsitlused lapse kohta, rühmaõpetaja ja muusikaõpetaja täidetud lapse arengu vaatluslehed, logopeedi kokkuvõtte kõneravitööst.

Haldusjärelevalve käigus vaadeldud arengumapid sisaldasid peamiselt näidiseid laste käeliste tegevuste kohta ja laste arengu vaatluslehti, mõnel juhul ka üksikuid töölehti, seega ei ole arengumappide komplekteerimine täies ulatuses kooskõlas lasteaia õppekavas sätestatuga. Laste arengu dokumenteerimine vastavalt lasteaia õppekavas sätestatule võimaldab saada üksikasjalikuma tõendus põhise ülevaate lapse arengust. Otstarbeks on laste tööd dateerida ning mõnel juhul lisada ka täiendav info tegevuse eesmärkide kohta, mis võimaldab lapse arenguks seatud eesmärkide saavutamist täpsemalt hinnata.

3. Laste arengu hindamiseks kasutatakse vaatluslehtede kõrval ka arengutabeleid. Direktori selgituste kohaselt on vaatluslehed ja arengutabelid kasutusel alates 2015/2016. õppeaastast. Varem küll jälgiti laste arengut ja võrreldi seda lapse arengu eeldatavate tulemustega, kuid arengu tulemusi kirjalikult ei fikseeritud, nagu on sätestatud lasteaia õppekavas. Eeltoodu põhjal on vajalik, et pedagoogiline nõukogu arutaks läbi, milliseid meetodeid kasutada laste arengu hindamisel, ning ka lähtuks kokkulepetest. Oluline on silmas pidada, et lapse arengut hindaksid kõik lapsega tegelevad pedagoogid, samuti võib sellesse protsessi kaasata spetsialiste väljastpoolt lasteasutust.
4. Laste arengu hindamiseks vaadeldakse last erinevate tegevuste juures, kuid vaatlusi ei dokumenteerita. Lapse arengu hindamine on objektiivsem, kui selleks on kasutada dokumenteeritud tähelepanekud lapse arengu kohta, sealhulgas vaatlusprotokollid. Oluline on korraldada vaatlusi erinevate tegevuste juures, et avalduksid nii lapse tugevad kui ka arendamist vajavad küljed.
5. Laste arengu hindamiseks viiakse läbi arenguvestlusi. Lasteaia arenguvestluste kord on kinnitatud direktori 01.09.2011 käskkirjaga nr 2. Arenguvestluste läbiviimise põhimõtteid kirjeldab lasteaia õppekava. Arenguvestlused toimuvad üks kord õppeaasta jooksul, üldjuhul sügisperioodil. Vestluste tulemused dokumenteeritakse.

Õppeaasta analüüsides ja vestlustest lasteaia töötajatega ilmnas, et osa vanemaid ei soovi arenguvestlustel osaleda. Siinkohal on töötajatel vajalik ühiselt analüüsida, kuidas tagada kõikide lastevanemate osavõtt arenguvestlusest.

Laste koolivalmiduse saavutamiseks on soovitatav arenguvestlused läbi viia õppeaasta esimesel poolel, mis võimaldab õpetajatel õppe- ja kasvatustegevusi paremini eesmärgistada ja vajadusel korrigeerida.

2.8. Laste kooliks ettevalmistamine, koostöö kooliga

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 16 lg 5 sätestab, et lasteasutuse õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused. Vanem esitab koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust.

Haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruse nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ § 6 lõike 1 kohaselt kirjeldatakse koolivalmiduskaardil laste arengu tulemusi üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lähtuvalt koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad

küljed, lõike 3 kohaselt kehtestab lasteasutuse direktor lasteasutuse õppekavas koolivalmiduskaardi vormi, lõike 4 kohaselt märgitakse koolivalmiduskaardile lapse lasteasutuses viibitud ajaperiood.

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja

1. Viisu Lasteaia õppekavas on sätestatud koolivalmiduse mõiste sisu ja selle määratlemise põhimõtted, mille kohaselt jälgivad pedagoogid ja logopeed koolivalmiduse kujunemist kogu koolieelsel perioodil ning koolivalmiduse hindamine toimub arengu analüüsimise põhjal. Koolivalmiduskaardi vormi pole õppekavas kehtestatud.
2. Lasteaia õppekavas sätestatu kohaselt viiakse koolivalmiduse hindamiseks läbi tähe- ja numbrimaja ülesanne, joonistuse vaatlus ning frontaalne logopeediline koolivalmiduse uuring. Vestlustest lasteaia pedagoogidega selgus, et eelnimetatud meetodeid praktikas ei kasutata ning hinnang lapse koolivalmidusele kujuneb laste arengu vaatlemise tulemusel.
3. Viisu Lasteaed annab lasteasutuse õppekava läbinule välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused – üld- ja peenmotoorika, eneseteenindus, huvid ja motivatsioon, mäng ja sotsiaalsed oskused, emotsionaalne seisund ja käitumine, tunnetustegevus, eeluskused eesti keeles ja matemaatikas.
Kaardil kajastuv info ei ole täies ulatuses kooskõlas haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruses nr 44 sätestatuga, kuna ei võimalda anda hinnangut kõikidele valdkondadele lapse arengus, samuti ei ole kaardile kantud lapse lasteasutuses viibitud ajaperioodi. Koolivalmiduskaardil kajastatu peab lähtuma riikliku õppekava valdkondlikust jaotusest. Oluline on koolivalmiduskaardil välja tuua lapsele viimasel õppeaastal rakendatud tugiteenused, samuti lapse arengu tugevad/nõrgad küljed ja soovitud lapsevanematele/koolile.
Roosna-Alliku Põhikooli klassiõpetajate hinnangul on nimetatud koolis õppima asunud õpilaste koolivalmiduskaartidel kajastuvad hinnangud objektiivsed ja vastavad laste tegelikule arengule.
4. Pedagoogid arvestavad õppe- ja kasvatusprotsessis koolieelikute õppe- ja kasvatustegevuse peamist eesmärki, milleks on lapse igakülgne kooliks ettevalmistamine. Õpetajate selgituste kohaselt arvestatakse õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel riiklikus õppekavas sätestatud 6–7aastase lapse arengu eeldatavaid tulemusi. Kooliküpsuse saavutamiseks kasutatakse varasemaga võrreldes rohkem kooliga sarnast meetodikat ja õppematerjale, vähendatakse mängulise õpetamise osakaalu. Lastes arendatakse sotsiaalseid, enesekohaseid ja õpioskusi, mis tagaksid sujuva ülemineku lasteaia kooli.
5. Laste sujuvaks üleminekuks lasteaia kooli on väga oluline koostöö alushariduse ja alghariduse õpetajate vahel. Lasteaia personal saab laste kooliks ettevalmistuse kohta oma valla koolilt tagasisidet tänu tihedale suhtlemisele kogukonnas. Roosna-Alliku Põhikooli klassiõpetajate hinnangul märgatakse Viisu Lasteaias laste individuaalseid vajadusi ja võimeid ning nendega arvestatakse. Lasteaia kooli tulnud lapsed on saavutanud koolivalmiduse.
Väljaspool oma valla piire kooliteed alustanute koolivalmiduse kohta lasteaed tagasisidet ei saa.
6. Laste sujuvaks üleminekuks lasteaia kooli teevad eelnimetatud õppeasutused omavahel koostööd. Tavaks on saanud, et koolieelikud koos vanematega tutvuvad oma tulevase kooliga, kus jagatakse infot kooli ootustest laste ettevalmistuse osas, rõhutades ka vanema rolli lapse kooliküpsuse saavutamisel. Ühiseid arutelusid laste koolivalmiduse saavutamise teemal ei ole lasteaial ja kohalikul koolil viimastel õppeaastatel olnud.
7. Lasteasutuse õppekava läbinuile väljastatakse Viisu Lasteaia lõputunnistus.

III. Kokkuvõte

Haldusjärelevalve eesmärk oli välja selgitada, kas Viisu Lasteaias on igale lapsele tagatud eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav kasvukeskkond, mis toetab lapsi nende individuaalsetest vajadustest lähtuvalt. Haldusjärelevalve käigus kontrolliti õppe- ja kasvatustegevust reguleerivatest õigusaktidest tulenevate nõuete täitmist ning analüüsiti probleeme õppe- ja kasvatustegevust reguleerivate õigusaktide rakendamisel.

Järelevalve keskendus kolmele teemale: kas ja mil määral arvestatakse lasteaias õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel iga lapse võimete ja vajadustega olukorras, kus tugispetsialiste kohapeal

pole; kas ja mil määral arvestatakse lasteaia maakonna nõustamiskomisjoni soovitusi ja kuidas toimub laste kooliks ettevalmistamine ning milline on lasteaia ja kooli koostöö.

1. Iga lapse võimete ja vajadustega arvestamine

1.1. Viisu Lasteaias on moodustatud üks liitühm. Laste arv rühmas on kooskõlas koolieelse lasteasutuse seaduses sätestatuga. Sobitusrühma ei ole moodustatud, kuid rühma komplekteerimisel arvestatakse, et üks erivajadusega laps täidab kolm kohta.

1.2. Viisu Lasteaia personali koosseis ei ole loodud tugispetsialistide ametikohti, kuid psühholoogi ja logopeedi ametikoha loomine teistes valla õppeasutustes võimaldab edaspidi korraldada tugispetsialistide teenust ka Viisu Lasteaias. Positiivne on tugiisiku ametikoha loomine, mis suurendab laste turvalisust.

Õpetaja ja õpetaja abi tööülesanded, õigused ja vastutus on fikseeritud ametijuhendites. Õpetaja abi ülesandeks on muu hulgas ka õpetaja abistamine õppetegevuste läbiviimisel ja majasisestel üritustel, mis toetab eakohase, turvalise ja arendava kasvukeskkonna loomist ning laste individuaalsete vajaduste arvestamist.

1.3. Viisu Lasteaia pedagoogide kvalifikatsioon vastab haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud nõuetele. Töötajad osalevad tööalases enesetäiendamises vastavalt võimalustele. Personali koolitusprioriteetide hulgas on probleemsete lastega toimetulek, samuti töökeskkonna turvalisus, millega toetatakse lapse individuaalseid vajadusi arvestava kasvukeskkonna loomist. Lasteasutuse juht on loonud töötajatele võimaluse tutvuda maakonna lasteasutuste tööga kohapeal, osaleda täienduskoolitustel ja maakonna aineseksiooni tegevuses. Personali vähesuse tõttu on töötajate osavõtt koolitustest raskendatud.

1.4. Viisu Lasteaed on koostanud lasteasutuse järjepideva arengu tagamiseks lasteasutuse arengukava, mis on avalikustatud Roosna-Alliku valla veebilehel. Arengukavas pööratakse suuremat tähelepanu lasteaia füüsilise keskkonna parendamisele, vähem leiavad kajastamist õppe- ja kasvatustegevus ning koostöö huvigruppidega.

1.5. Viisu Lasteaia pedagoogilise nõukogu tegevus on olnud regulaarne. Pedagoogilise nõukogu koosolekute kohta vormistatud protokollidest nähtub, et ühiselt on arutatud lasteaia töö korraldamisega seotud küsimusi. Vähem on keskendunud õppenõukogu pädevusele, milleks on õppe- ja kasvatustegevuse analüüsimine ja hindamine ning direktorile, hoolekogule ning vallavalitsusele õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks ettepanekute tegemine, kuigi just see aitab kaasa eakohase, turvalise, positiivselt mõjuva ning arendava kasvukeskkonna kujundamisele.

1.6. Lasteaial on head koostöösuhted lastevanemate ja valla asutuste ning ettevõtetega, kes aitavad kaasa iga lapse arenguks vajaliku eakohase, turvalise, positiivselt mõjuva ning arendava kasvukeskkonna loomisele.

1.7. Lasteaias on loodud ohutu, turvaline, erinevaid mängu-, õpi- ja loovtegevuse ning kehalise aktiivsuse edenemise võimalusi pakkuv kasvukeskkond. Ohte laste turvalisusele hinnatakse igapäevase õppe- ja kasvatustegevuse käigus. Lasteaia IT-vahendite olukord ei võimalda neid õppe- ja kasvatusprotsessis aktiivselt kasutada.

1.8. Lasteasutuse viimane sisehindamise aruanne on koostatud 2010. a, mis on vastuolus koolieelse lasteasutuse seaduse § 24² lõikega 3, mille kohaselt koostab lasteasutus sisehindamise aruande vähemalt üks kord kolme õppeaasta jooksul. Lasteasutuse tugevuste ja parendusvaldkondade väljaselgitamine aitab kujundada kasvukeskkonda, mis arvestab iga lapse individuaalsete vajaduste ja võimetega.

1.9. Lasteaed on arvestanud oma tegevuse eesmärgistamisel üleriigilisi prioriteete, samuti ka lasteaia õppe- ja kasvatustöö tulemusi. Õppeaasta tegevuskavas ja rühma tegevuse planeerimisel on vajalik saavutada suurem sidusus asutuse arengukava ning eelmise õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse tulemustega, samuti arvestada rühma tegevuskava ja nädalaplanaide koostamisel laste individuaalsete vajaduste ja võimetega.

Lasteaia tegevuskava juures paistab positiivsena silma lastele mõeldud ettevõtmiste rohkus. Kõik üritused ja tegevused aitavad luua laste arengule positiivselt mõjuvat õppe- ja kasvukeskkonda.

1.10. Viisu Lasteaia õppekava vastab oma struktuurilt koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas sätestatud nõuetele, siiski vajab õppe- ja kasvatustegevuse sisu dokumendis selgemat ja täpsemat avamist.

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevus tugineb lasteaia õppekavas sätestatud rühma päevakavale, kus vahelduvad õppe- ja kasvatustegevused, mäng, vabategevused ja igapäevatoimingud. Õppe- ja

kasvatustegevuste läbiviimisel lähtutakse lasteaia õppekavas sätestatud põhimõttest, milleks on lapsest lähtuv õpetamine ja kasvatamine. Õppetegevusi diferentseeritakse, arvestades laste vanust, arengut ja huve. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse kodukoha looduse, inimeste ja asutustega.

Rühmapäevikusse on kantud kõik nõutavad andmed. Rühmapäeviku sissekanded annavad infot õppetegevuste tulemuslikkuse kohta, samuti on kajastatud individuaalne töö lastega.

1.11. Erivajadusega laste arengu toetamiseks teeb lasteaed koostööd maakonna Rajaleidja keskusega: läbi on viidud laste kõne uuring, samuti nõustatud lastevanemaid ja pedagooge. Kuuest kõneravi vajavast lapsest saab vajalikku abi vaid üks. Eripedagoogi abi ei võimaldata.

1.12. Lasteaias hinnatakse laste arengut, kasutades selleks arengumappi koondatud näidiseid, lapse arengu vaatluslehti ja arengutabeleid. Laste arengu dokumenteerimine ei ole täies ulatuses kooskõlas lasteaia õppekavas sätestatuga. Laste arengu hindamiseks ja toetamiseks viiakse läbi arenguestlusi.

2. Maakonna nõustamiskomisjoni soovitustega arvestamine

2.1. Viisu Lasteaias on üks arengulise erivajadusega laps, kellele maakonna nõustamiskomisjon on soovitanud õpetamist koolieelse lasteasutuse sobitusrühmas. Lasteaias on moodustatud üks liitühm, sobitusrühma ei ole moodustatud.

Erialaspetsialistide soovitatud tugiteenuseid kohapeal ei võimaldata. Lapsevanema ja lasteasutuse koostöös on lapsele organiseeritud logopeediline abi maakonnakeskuses. Lapse arengu toetamiseks võeti lasteaeda tööle tugiisik.

2.2. Lasteaia õppekavas on kirjeldatud erivajadusega lapse toetamise tugisüsteemi ja individuaalse arenduskava koostamise põhimõtteid. Lasteaias ei ole seni ühtki individuaalset arenduskava koostatud. Haldusjärelvalve perioodil kutsuti lasteaias kokku esimene ümarlaud, et arutada erivajadusega lapse arengu toetamise võimalusi.

3. Laste kooliks ettevalmistamine ning lasteaia ja kooli koostöö

3.1. Laste kooliks ettevalmistamisel võetakse aluseks riiklikus õppekavas sätestatud 6–7aastase lapse arengu eeldatavad tulemused. Koolivalmiduse saavutamiseks kasutatakse varasemaga võrreldes rohkem kooliga sarnast metoodikat ja õppematerjale, vähendatakse mängulise õpetamise osakaalu. Lastes arendatakse sotsiaalseid, enesekohaseid ja õpioskusi, mis tagaksid sujuva ülemineku lasteaia kooli.

3.2. Roosna-Alliku Põhikooli klassiõpetajate hinnangul märgatakse Viisu Lasteaias laste individuaalseid vajadusi ja võimeid ning nendega arvestatakse. Lasteaiast kooli tulevad lapsed on saavutanud koolivalmiduse.

3.3. Laste sujuvaks üleminekuks lasteaia kooli teevad õppeasutused omavahel koostööd. Lasteaia personal saab laste kooliks ettevalmistuse kohta oma valla koolilt tagasisidet tänu tihedale suhtlemisele kogukonnas. Väljaspool oma valla piire kooliteed alustanute koolivalmiduse kohta lasteaed tagasisidet ei saa.

3.4. Lasteaia õppekavas on sätestatud koolivalmiduse mõiste sisu ja selle määratlemise põhimõtted, koolivalmiduskaardi vormi pole õppekavas kehtestatud. Koolivalmiduse hindamisel kasutatavad meetodid ei ühti täies ulatuses lasteaia õppekavas sätestatuga.

3.5. Viisu Lasteaed annab lasteasutuse õppekava läbinule välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemusi. Kaardil kajastuv info ei ole täies ulatuses kooskõlas haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruses nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ sätestatuga.

IV. Ettekirjutused lasteasutuse direktorile

1. Koolieelse lasteasutuse seaduse § 24² lõikest 3 lähtuvalt koostada sisehindamise aruanne.

Tähtaeg: 30.12.2015

2. Lasteaia õppeaasta tegevuskava koostamisel lähtuda haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruses nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ sätestatud nõuetest.

Tähtaeg: 30.12.2015

3. Koolivalmiduskaardi sisseseadmisel ja täitmisel lähtuda haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruses nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ sätestatud nõuetest.

Tähtaeg: 31.05.2016

V. Ettepanekud lasteasutuse direktorile

1. Täiendada ja täpsustada lasteasutuse arengukavas ja tegevuskavas tervise edendamise valdkonda, lähtudes lasteaia keskkonna riskianalüüsi ja sisehindamise tulemustest.
2. Täiendada ja täpsustada lasteaia õppekava lähtuvalt koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas sätestatud nõuetest ja lasteaia eripärast.
3. Suurendada pedagoogilise nõukogu rolli lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse analüüsimisel ja hindamisel ning iga lapse vajadusi ja võimeid arvestava kasvukeskkonna kujundamisel.
4. Rühma tegevuse planeerimisel arvestada laste individuaalsete vajaduste ja võimetega.

VI. Ettepanekud lasteasutuse pidajale

1. Viia omavahel kooskõlla Viisu Lasteaia põhimäärus ja lasteaia ametikohad.
2. Koolieelse lasteasutuse seaduse § 19 lõike 2 alusel otsustada Viisu Lasteaia lahtioleku aeg.

Haldusjärelevalve teostanud ametnik

Anne Viljat
peainspektor